

POSUDEK VEDOUCÍHO BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno studenta/studentky: Lucie Černíková.....

Název práce: Životní úroveň v Československu 1945–1989

Jméno vedoucího práce: Ing. Petr Chalupský

	1	2	3	4
Hodnocení tématu samého (bez ohledu na studenta):				
1.1 Nakolik je téma práce aktuální a významné?	☐	X	☐	☐
1.2 Jak náročné je téma na teoretické znalosti?	☐	X	☐	☐
1.3 Jak náročné je téma na praktické zkušenosti či práci v terénu?	☐	☐	☐	X
1.4 Nakolik je dostupnost podkladových materiálů obtížná?	☐	X	☐	☐

Slovní hodnocení (několik vět), zejména:

Bod 1.1: Výzkumu životní úrovně v poválečném Československu je v posledních cca 15 –20 letech věnována zvyšující se pozornost, avšak většinou se zaměřuje jen na dílčí aspekty nebo na určitá období. Její rozbor v delší časové perspektivě byl povětšinou součástí syntéz o dějinách Československa. Má tedy smysl tuto oblast zkoumat, a to zejména v komparaci vývoje v obou částech společného státu, neboť nám může jednak poskytnout obraz o úspěchu konvergence během období státního socialismu a jednak osvětlit některé aspekty odlišnosti české a slovenské společnosti na konci 80. let 20. století.

Popř. ostatní: Pro zdárný průběh výzkumu je třeba rozumět teorii a měření životní úrovně a dobře orientovat se v dějinách Československa v letech 1945–1990. Většina zdrojů nutných pro práci je dobře dostupná z vydaných pramenů. Komplikací je omezená škála dat za období 1945–1953 a jejich vzájemná nekonzistentnost a nekompatibilita s daty po roce 1953.

2. Hodnocení struktury a logické provázanosti práce:

2.1 Nakolik je struktura práce logická a přehledná?	☐	X	☐	☐
2.2 Nakolik využívá autor aktuálních a vhodných pramenů?	☐	X	☐	☐
2.3 Jak vhodně zvolil autor metody ve vztahu k tématu?	☐	X	☐	☐
2.4 Nakolik dostatečně a funkčně autor vybavil práci zejména nepřevzatými grafy, tabulkami, daty, přílohami apod.?	X	☐	☐	☐
2.5 Jaká je úroveň vzájemné kompatibility mezi prvky základní linie práce: téma – zadání práce – cíl – struktura – závěry?	☐	X	☐	☐

Slovní hodnocení (několik vět), zejména:

Bod 2.1: Práce je rozdělena do tří kapitol. První je teoretická, vysvětlující pojmy a nástroje analýzy, druhá kontextuální, věnující se výchozímu stavu Československa po 2. světové válce a následnému hospodářskému vývoji Československa během sledovaného období. Třetí kapitola pak analyzuje vývoj životní úrovně v letech 1945–1989. Podle mého názoru by bylo prospěšné, a to jak z důvodů přehlednosti, tak logiky, rozdělit třetí kapitolu na tři kapitoly,

kdy jedna by se věnovala příjmům, druhá výdajům, v kontextu práce tedy výdajům spotřebním, a třetí analýze veřejných služeb.

Bod 2.5: Cíle stanovené v zadání jsou respektovány v úvodu práce. Stejně tak jsou sledovány v průběhu celé práce. Oproti původní, neobhájené verzi práci došlo k cílenějšímu zaměření teoretické části práce, avšak některé změny mají spíše kosmetický charakter (podkap. 1.4).

Popř. ostatní: Ve srovnání s předchozí verzí práce studentka rozšířila seznam použité literatury, přesto bych jej doporučil doplnit o práce týkající se ekonomického sbližování Českých zemí a Slovenska nebo o tituly mapující sociální vývoj v letech 1945–1953, které poskytují potřebná data k autorčině analýze. Jedná se tedy v tomto případě o dobové vydané prameny.

Oceňuji, že autorka zprehlednila úpravu tabulek a grafů, avšak u mnoha tabulek a grafů chybí jednotky, v nichž jsou uváděné veličiny měřeny.

3. Hodnocení kvality textu práce:

3.1 Jak hluboce a kvalitně autor téma analyzoval?	☐	☐	☒	☐
3.2 Zformuloval autor cíl práce jasně a logicky strukturovaně?	☒	☐	☐	☐
3.3 Nakolik autor naplnil vytčený cíl práce a schválené zadání práce, jehož je cíl součástí?	☐	☐	☒	☐
3.4 Jak hluboce a kvalitně autor zpracoval teoretickou část práce?	☐	☒	☐	☐
3.5 Jak hluboce a kvalitně autor zpracoval praktickou, resp. analytickou část práce?	☐	☐	☒	☐
3.6 Nakolik jsou závěry práce logicky strukturované a kvalitní a jakou obsahují míru přidané hodnoty?	☐	☒	☐	☐

Slovní hodnocení (několik vět), zejména:

Bod 3.2: Cíl práce je strukturován jasně a logicky strukturovaně. Má podobu dvou ověřitelných hypotéz a k tomu příslušných dvou výzkumných otázek.

Bod 3.3: Studentka rozhodla o platnosti hypotéz a odpověděla na výzkumné otázky. Cíl byl tedy naplněn. Jinou otázkou je, nakolik jsou tyto závěry robustní a podložené důkladnou analýzou (viz bod 3.6). Současně autorka neopravila některé faktické chyby v samotném závěru práce. Autorka zde např. zaměnila termín suverenita za termín nezávislost. Československo bylo i v období 1948–1989 nezávislý stát, avšak s velmi omezenou suverenitou. V roce 1968 nedošlo ke stagnaci ekonomiky ani se nezačalo hovořit o reformách, o těch se začalo hovořit již v roce 1964 a ke stagnaci ekonomiky došlo rok před tím.

Bod 3.4: Teoretická část práce nejprve ve stručnosti představila fungování centrálně plánované ekonomiky a následně ve vztahu ke spotřebě obyvatelstva na československém příkladě. Domnívám se, že by bylo lépe skloubit obě podkapitoly v jednu, s tím, že dominantní by byla obecná deskripce se zaměřením na životní úroveň v rámci centrálně plánované ekonomiky a doplněná o některé, autorkou zmíněné příklady z československé ekonomiky. Součástí této kapitoly je také vymezení pojmů životní úrovně a jejich částí a možností jejich měření. Zde autorka zapracovala výtky oponentů, které se týkaly rozdílů v dobovém statistickém zachycování a tom dnešním pouze z části. Autorka v této části také zdůvodňuje, proč využívá jen některé ukazatele. Hlavním důvodem je dostupnost statistických dat. Domnívám se, že by ale zdůvodnění mělo být propracovanější. Další kapitola se věnuje určení výchozího stavu obou částí Československa na počátku zkoumaného období. Její součástí je i stručný nástin vývoje v předešlých dekádách. Uvítal bych, kdyby tato kapitola obsahovala nějaké kvantitativní údaje, které by poukázaly na rozdílnost ekonomických úrovní obou částí států a z toho plynoucích rozdílů v životní míře obyvatelstva

Instrukce pro zpracovatele: Autor posudku musí vyplnit slovní hodnocení k vyznačeným bodům, které jsou pro hodnocení práce, zejména u obhajoby, stěžejní, a proto hodnocení musí mít přiměřenou vypovídací schopnost.

Pozn.: způsob klasifikace: 1 = výborně, 2 = velmi dobře, 3 = dobře, 4 = nedostatečně.

na těchto územích. Aby bylo patrné, nakolik se podařilo na konci sledovaného období tyto úrovně přiblížit či nikoli. Důležitou podkapitolu této kapitoly tvoří také nástin hospodářského vývoje ve zkoumaném období. Autorka sice postihla hlavní změny a trendy ve vývoji československé ekonomiky, avšak tento oddíl působí poněkud nevyváženě. Autorka se totiž více věnovala období do roku 1970 než na následující dvacetiletí, kterému je zde věnován nezaslouženě malý prostor neumožňující plně pochopit jeho rozdílnost oproti předešlé etapě a zároveň se tak autorka připravila o důležitý explanační rámec pro svou následnou analýzu

Bod 3.5: Stěžejní třetí kapitola analyzuje vybrané ukazatele. Oproti neobhájené verzi studentka jednak opravila některé faktické nepřesnosti, byť ne všechny, jednak v některých aspektech upravila její strukturu, aby byl text přehlednější a pro čtenáře přívětivější a jednak zvýšila důraz na vzájemnou komparaci českých a slovenských zemí z hlediska jejich konvergence. V malé, podle mého názoru stále nedostatečné míře (neboť stále dominují obecná vysvětlení) se autorka oprostila od čistě popisného stylu a snažila se hledat vysvětlení vývoje jednotlivých veličin. Stále ovšem chybí např. detailnější analýza let 1945–1950 nebo role hospodářsko-politických priorit režimu v dílčích obdobích.

Bod 3.6: Přestože došlo k prohloubení analýzy v obou částech práce, autorka plně nevyužila poskytnutý prostor pro vytvoření solidní základny pro své závěry

Popř. ostatní:

4. Hodnocení formy a stylu práce:

4.1 Jaká je formální úprava práce?	☐	X	☐	☐
4.2 Jaká je kvalita citací a odkazů? Jsou identifikovatelné zdroje?	☐	X	☐	☐
4.3 Jaká je stylistická úroveň práce, zejména používání správné ekonomické terminologie?	☐	X	☐	☐

Slovní hodnocení (několik vět), zejména:

Bod 4.2: Autorka si osvojila pravidla práce s cizími zdroji. Vytknul bych snad jen strukturu závěrečného seznamu literatury, kdy některé zdroje uváděné v sekci elektronické zdroje patří do vydaných pramenů.

Popř. ostatní: Formální stránka práce je na dobré úrovni, s výjimkou obsahu, v němž chybí podkapitola 1.2. Stylisticky a jazykově práce odpovídá standardům odborné práce.

5. Celkové hodnocení (Nutno uvést konstatování, jestli práce splňuje z hlediska kvality obsahu, rozsahu a formálních náležitostí požadavky z Metodiky NF, zdali je práce doporučena k obhajobě či nikoli. Může být navržena i na zvláštní ocenění apod.):

Práci i přes uvedené výhrady doporučuji k obhajobě. Vzhledem k určitým, byť ve všech aspektech nikoli dostatečným zlepšením navrhuji hodnocení dobře.

6. Otázky a připomínky k obhajobě:

1. Co bylo největší slabinou v oblasti životní úrovně v období socialismu?
2. Co bylo hlavní příčinou omezené nabídky západního spotřebního zboží na československém trhu?

Navržená známka: dobře

Datum: 3.9.2019

.....
Podpis vedoucího práce

Instrukce pro zpracovatele: Autor posudku musí vyplnit slovní hodnocení k vyznačeným bodům, které jsou pro hodnocení práce, zejména u obhajoby, stěžejní, a proto hodnocení musí mít přiměřenou vypovídací schopnost.

Pozn.: způsob klasifikace: 1 = výborně, 2 = velmi dobře, 3 = dobře, 4 = nedostatečně.